UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De pacto circu[m]cisionis [et] mutatio[n]e nominu[m] abre [et] sarai. ca. l.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Visual Library

dicit̃. In nouiſſimis dieb⁊ erũt homĩes ſeſe amãtes ⁊c̃. Et tũc implebit̃ qđ dictũ eſt per ezechielez. Fili hoĩs voca beſtias agri: ⁊ exhortare illas dicẽs. Cõgregamini ⁊ venite: eo q̄ ſacrificiũ magnũ ĩmolo vob̃ Mãducate carnes fortiũ: ⁊ bibite ſanguinẽ deoꝝ excelſoꝝ. Cũq; loq̄ret̃ dñs cũ agar: ꝑtrãſijt ĩ turbĩe: ⁊ ipẽ vidit poſteriora dei ⁊ ait. Vidi poſteriora videntis me. Et appellauit locũ puteũ viuentis ⁊ vidẽtis: q̄ viderat eã dñs: ⁊ quaſi reddiderat vitã ſitienti oſtẽdẽdo puteũ Adhuc pute⁹ ager oſtẽdit̃ inter cades ⁊ barath. Que cũ redijſſet peperit filiũ: ⁊ vocauit euz hiſmaelẽ. Abram aũt erat. lxxxvij. annoꝝ cum natus eſt hiſmael.

Legit̃ in vita Clemẽtis q̄ abraam aliũ habuit filiũ de agar qui dict⁹ eſt elieſdros a q̄ perſe duxert̃ originẽ.

De pacto circũciſionis ⁊ mutatiõe nominum abre ⁊ sarai. Ca. L.

Poſtquã vero nonaginta ⁊ nouẽ ãnoꝝ eſſe ceperat abram: apparuit ei domin⁹ dicẽs Multiplicabo ſemẽ tuũ: ⁊ tu cuſtodies pactũ meũ. H. ſ. Circũcidet̃ ex vob̃ ⁊c̃. Sz ãnq; pactũ exponat nomẽ ei mutat. Dicebat̃ eñ abram ex abba ⁊ rã: q̄ſi abbarã. i. excelſus pater. ⁊ addita eſt lr̃a a. ⁊ dict⁹ eſt abraã: q̄ſi abbaam: qđ ſonat pater multaꝝ: ſubaudit̃ gentium. Hebrei tñ dicũt q̄ de nomĩe ſuo tetragrãmaton e. lr̃am addidit de⁹ abrae: q̄ tñ ſonat a. idioma eñ coꝝ ẽ ſcribere a: ⁊ ſonare e. ⁊ ecõuerſo. R. ãt ſupaddita ẽ cã euphonie. Et q̄ tp̄e circũciſiõis mutatũ eſt nomen ei: cũ circũcidũt impoñũt hebrei nomina. Volẽs itaq; dñs q̄ſi q̄dã charactere populũ ſuũ ab alijſ diſcernere: induxit eis circũciſionẽ ſic Circũcidet̃ ex vobis oĩe maſculinũ: ⁊ circũcidetis carnẽ ꝑputij veſ. Infans octo dieꝝ circũcidet̃. tã vernacul⁹ q̄z emptici⁹ cui⁹ caro circũciſa nõ fuerit: ꝑibit aĩa illa de ꝓp̄lo ſuo. Quo cultello fieret nõ ẽ ꝑceptũ. Quare aũt fiebat lapideo poſt dicem⁹. Notãdũ q̄ ſeru⁹ ꝑmo dict⁹ eſt a ſeruãdo. Victores eñ victos hoſtes quos ad vitã ſeruabãt ſeruos dixerunt. Verna ꝟo. vl' vernacul⁹ vel venula q̄ nutritus eſt domi Emptici⁹ q̄ in ꝓpria ꝑſona emptus eſt. Originari⁹ q̄ ⁊ fuus glebe ſcz colonus. Dixitq; dñs ad abraã. Nõ vltra vocabis vxorẽ tuã ſarai: ſz ſarã. Quidã dicũt mutationẽ noĩs ſare ſic factã: q̄ cũ pri⁹ ꝑ duo r. ſcriberet̃: mõ ꝑ vnũ: vl' ecõtra. ⁊ errãt. Sed cum diceret̃ ſarai. i. ꝑnceps mea: ⁊ q̄ vnius gentis: dicta eſt ſara. id eſt princeps. abſolute: quaſi omniũ gentiũ ꝑnceps futura Et attende q̄ q̄ntũ ad nos videt̃. j. lr̃a ſubtracta: ⁊ nulla addita. ſed apud hebreos addit̃ a: et ſcribit̃ ꝑ e. Quidã: q̄ ſarath hebraice leprã ſonat. errauerũt: putãtes eã ꝑmo lepram vocari. Et ait dñs. Ex illa dabo tibi filiũ: ⁊ vocabis nomen eius iſaac. Cecidit abraã in faciem: ⁊ riſit ꝑ gaudio dicẽs applaudẽdo Putas ne cẽtenario naſcet̃ filius: ⁊ ſara nonagenaria pariet. Et ait dñs. Sara pariet tibi filium: ⁊ vocabis nomen ei⁹ iſaac: q̄d interp̄tatur riſus a riſu ſcz patris Ecce ſc̃do a dño p̄dicitur nomẽ naſcituri. Et adhuc de duob⁊ legitur hoc in veteri teſtamento: đ ſamſone ſcz ⁊ ioſia: ⁊ in nouo de duob⁊ tm̃: ieſu ⁊ ioanne. Etiã multiplicationẽ hiſmaelis ꝓmiſit ei dñs. Et cum finitus eſſet ſermo domini: circũcidit ſe abraã ⁊ hiſmaelẽ ⁊ oẽm ſuaz familiã ſex⁹ maſculini. Abraã tũc erat. xcix. annoꝝ. ⁊ hiſmael. xiij.

Hoc q̄ntum ad interpretationẽ: nõ q̄ntuz ad abram.

De tribus angelis ſuſceptis ab abraam. Capl'm. LI.

Apparuit dominus abrae in ꝯualle mãbre. Cũq; eleuaſſet oculos vidit tres viros: ⁊ occurrens vnũ ex eis adorauit. Dicit Joſeph⁹ treſ angelos ĩ ſpecie hũana miſſos vt vn⁹ nũciaret abrae verbũ dei de filio ſuo. ⁊ duo ſubuerterent ſodomã. Euſebius vero ait. Primo omnium prophetarũ abrae verbum dei: cum in figura apparuiſſet humana vocationẽ gentium pollicetur. Et ſic apparuit ei filius quem et adorauit Sed quia nuſq; legit̃ pater apparuiſſe in ſubiecta creatura dicit̃ q̄ duo angeli apparuerunt in deſignatiõe duorũ p̄econũ moyſi et helie. quoꝝ alter primum ꝑuenit aduentum: alter ꝑueniet ſc̃dm.

Anthropomorphite ſt heretici de iudeis: q̄ dicũt deũ patrẽ habere corp⁹ hominis. cui⁹ ſuperiorẽ ꝑtem dicũt eſſe in celis: pedes ꝟo in terra.